



**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA - 788/11-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Fakultní základní škola Pedagogické fakulty UK, Praha 13, Mezi školami 2322
Sídlo:	Mezi školami 2322, 158 00 Praha 5 – Nové Butovice
IČO:	61 385 531
Identifikátor:	600 038 271
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PhDr. Petrem Vodsloněm, ředitelem školy
Zřizovatel:	Městská část Praha 13, Sluneční náměstí 13/2580, 158 00 Praha 5 – Nové Butovice
Místo inspekční činnosti:	Mezi školami 2322, 158 00 Praha 5 – Nové Butovice
Termín inspekční činnosti:	13. a 16. – 18. května 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Aktuální stav školy

Příspěvková organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Dlouhodobě je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

V době inspekce se v 21 třídách vzdělávalo 446 žáků, jejich počet je v posledních třech letech stabilní, zájem rodičů o umístění žáků do prvního ročníku stoupá. V současnosti je škola naplněna na 58 % kapacity (770 žáků). Ve všech ročnících je realizován průběžně aktualizovaný Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola základ celoživotního vzdělávání*.

Výuku zajišťuje 28 pedagogů, z nichž jsou 4 bez odborné kvalifikace (1 si doplňuje vzdělání vysokoškolským studiem) a 1 asistentka pedagoga.

K výraznému zlepšení za poslední tři roky došlo v materiálních předpokladech a v systému zjišťování výsledků vzdělávání. Přetrvávají nedostatky v kontrolním systému a v oblasti hodnocení žáků.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

ŠVP zohledňuje profilaci školy na přírodovědné předměty a informatiku. Tomuto zaměření odpovídá i využití disponibilní časové dotace.

Na 1. stupni je posílena výuka povinných vzdělávacích oborů. Ve spektru volitelných předmětů si žáci spadající do prvního období školní docházky vybírají předměty relaxačního charakteru (*Hra na flétnu, Výtvarné činnosti*) a ve druhém období z předmětů *Německý jazyk, Základy práce s počítačem, Seminář z matematiky a českého jazyka*. Nabídku dotváří skupina dalších předmětů (*Pohybové hry, Čtení a psaní, Konverzace v anglickém jazyce*).

Na 2. stupni jsou díky profilaci školy výrazně posíleny *Informační a komunikační technologie* a oblasti *Člověk a příroda, Člověk a společnost* a *Člověk a svět práce*. 10 volitelných předmětů si žáci 2. stupně mohou vybírat podle zájmu. Celý ŠVP je koncipován tak, aby pokrýval i vzdělávací potřeby žáků z cizojazyčného prostředí, kteří tvoří 25% z celkového počtu. Hlavně pro ně a pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) jsou v rámci nabídky volitelných předmětů určeny *Čtení a psaní* a *Čeština +*. Ve škole pracuje pěvecký a flétnový sbor *Klíček* a *Notečka*. Čtenářskou gramotnost vyučující podporují také zapojením školní knihovny a aktivitou *Klubu mladého diváka*.

Osobnost žáků **na druhém stupni** v oblasti sociálních a personálních kompetencí rozvíjely účelně začleněné kooperativní formy výuky. Někteří vyučující však setrvali u frontálního vyučování s nižším aktivním zapojením žáků. Rozvoj čtenářských dovedností i estetického citění a vnímání žáků podporovali zejména při práci s textem a s informacemi i při hudebních a výtvarných aktivitách. Významně k tomu přispívaly také volné psaní, rozdělení rolí ve skupině, časté uplatnění mezipředmětových souvislostí. Prezentace samostatných krátkých referátů k učivu a o přečtených knihách občas podpořená vizualizací svědčila o různorodých rétorických schopnostech žáků. Motivačně působilo vhodné začlenění názorných pomůcek, audiovideo a interaktivní tabule. Ke zvýšení pozornosti žáků při výuce cizího jazyka navíc pomáhaly poslech a reprodukce textu, rozvíjení slovní zásoby vyhledáváním informací, tvoření vlastních příkladů, procvičování správné výslovnosti. Cizojazyčné komunikativní dovednosti žáci procvičovali pouze při dialogu s vyučujícími, jednotvárně doplňovali chybějící slovní zásobu nebo plnili zadávané úkoly. Učitelé i žáci získávali zpětnou vazbu průběžně a také s pomocí grafického zapojení ICT. Verbální hodnocení plnilo pozitivně motivační funkci, klasifikace byla přiměřená, závěry vyučovacích jednotek nebyly vždy didakticky využity pro zopakování učiva či zhodnocení. Sebehodnocení a vzájemné reflexi žáci využívali jen ojedinelé. Atmosféra ve třídách byla vstřícná a přátelská. Požadavky vzhledem k žákům se SVP nebyly důsledně naplňovány, pouze někteří měli možnost pracovat individuálně. Žáky-cizince se dařilo začleňovat do vyučování a rozvíjet občanské kompetence.

Ve výsledcích vzdělávání jsou velmi zřetelné hranice mezi žáky s vynikajícími výsledky a se slabým až velmi slabým prospěchem. Tato disproporce je způsobena značným počtem žáků z řad cizinců s jazykovou bariérou. Při sledování úspěšnosti přechodu žáků z 1. na 2. stupeň nebyly patrné vážnější rozdíly v klasifikaci. Jediným rizikem je vícestupňové zhoršení prospěchu ve výuce informatiky. Zde se klasifikační stupně liší až o tři stupně. Nedílnou součástí sledování úspěšnosti žáků je projednávání prospěchu čtvrtletně

v pedagogických radách, kde se učitelé zaměřují hlavně na výčet počtu neúspěšných žáků. Podrobnější analýza probíhá při jednání v metodických orgánech, kde je zcela konkrétně na základě výsledků z prověrek patrné, čemu žáci nerozumějí a jaká opatření budou následovat. Tyto analýzy mají jednotnou strukturu pro oba stupně školy a patří ke stěžejním nástrojům sledování úspěšnosti žáků. Díky těmto postupům je možné velice dobře porovnat výsledky v paralelních třídách jednotlivých ročníků. Vyhodnocování výsledků těchto analýz formou diagramů a grafů provádí ředitel školy.

Podprůměrné výsledky v testech SCIO jsou v nemalé míře způsobeny i cizojazyčnými žáky s nižší úrovní čtenářské gramotnosti. Porovnání výsledků obecných studijních předpokladů s výsledky testování v matematice a českém jazyce však svědčí o prokazatelném pozitivním posunu, který je výsledkem práce pedagogů ve škole. Navíc připravují žáky na soutěže vědomostní, sportovní i umělecké a škola jim k tomu vytváří velice dobré podmínky. Sama je organizátorem a garantem dvou obvodních olympiád ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Praha 5: příkladem je 1. místo v obvodním kole chemické a dějepisné olympiády, postup tří žáků do krajského kola biologické olympiády. Mezi výraznější úspěchy patří 3. místo v celopražském kole soutěže *Antifetfest* s autorským filmem *Zatmění měsíce* nebo umístění ve stříbrném pásmu v celopražské přehlídce dětských pěveckých sborů. Snahou školy je prezentovat se na veřejnosti řadou tradičních akcí, např. *Pletení ředitelské vánočky*, *Vítání občánků na radnici Prahy 13*, *Vánoční koncert na radnici* atd.

Poradenské služby zajišťuje výchovná poradkyně, která je ve funkci druhým rokem. Ve spolupráci s třídními učiteli řeší výukové a výchovné problémy jednotlivců a kvalitně zajišťuje karierní poradenství. Školu navštěvuje 46 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), převážně se specifickou poruchou učení, kteří však nejsou evidováni ve výkazu škol. V oblasti podmínek pro tyto žáky se projevují značná rizika. V převážné míře jde o jedince s projevy specifických poruch učení a o 3 žáky, kteří mají mít individuální vzdělávací plán (dále IVP). Ten je však vytvořen pouze pro jednoho z nich. Je pravidelně vyhodnocován a konzultován, jsou přijímána účinná opatření k dalším vzdělávacím postupům. U dalších dvou žáků však vypracování IVP nebylo školou akceptováno, přestože je pedagogicko-psychologickou poradnou (dále PPP) doporučen. Vedení dokumentace o žácích se SVP není systematické, část žáků nemá aktualizovaná platná odborná vyšetření z PPP. Analýzou sešitů i žákovských knížek bylo zjištěno, že doporučení poradenských zařízení se průkazně nepromítají do způsobů klasifikace. V hodnocení žáků je opomíjen důraz na ústní zkoušení, dominuje hodnocení z písemných projevů, v českém jazyce převažuje hodnocení z jazykové výchovy, klasifikace z komunikační a slohové výchovy a literární výchovy je nerovnoměrná. Vyučující vhodně používají při psaní diktátů či při procvičování pravopisných jevů doplňovací cvičení, ale jejich hodnocení je často nepřiměřené. Ve sledovaném vzdělávání nebyla zaznamenána diferenciací učiva, individuální přístup byl k těmto žákům ojedinělý, učitelky většinou pouze intuitivně zohledňují jejich vzdělávací potřeby.

Žákům-cizincům škola poskytuje vzdělávání češtiny. Pro nově příchozí je realizován prázdninový kurz a konají se pravidelné mimoškolní kurzy. Vedle toho zde působí pro tyto žáky asistentka pedagoga, která flexibilně reaguje na jejich momentální potřeby a v době výuky je učí českému jazyku a pomáhá jim zvládnout alespoň základní učivo předmětů, s nimiž mají momentální potíže. Pro lepší porozumění učiva se žákům-cizincům věnují i učitelé odborných předmětů přímo ve vyučování i individuálně mimo ně.

Výchovná poradkyně spolupracuje zejména s PPP, Speciálním pedagogickým centrem Ámos a sociálním odborem. Se zákonnými zástupci konzultuje záležitosti operativně. Na poradenství participuje i školní metodička prevence sociálně patologických jevů.

Výchovná poradkyně ani školní metodička prevence prozatím nevedou písemné záznamy o své činnosti, neprovádějí její analýzu, nenavrhují případná opatření.

Minimální preventivní program (dále MPP) vymezuje konkrétní oblasti ve výchovných předmětech a zaměřuje se na nabídku využití volného času žáků. Metodička koordinuje předávání informací učitelům, organizuje akce pro jednotlivé ročníky (program *Spokojená třída*), spolupracuje s různými organizacemi, jako jsou např. Prevcentrum, Městská policie a Policie ČR. Žáci se účastní se různých přednášek, programů a projektů. Realizace MPP je přínosem pro školu, podporuje žákovskou bezpečnost. Klima školního prostředí je přátelské a klidné. Úrazy žáků škola eviduje, jejich nízké počty se v posledních třech letech nemění. Škola se zapojuje do projektu *Zdravé zuby*.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitel školy je ve funkci od ledna 1991 a splňuje stanovené požadavky pro tuto činnost. Systematicky a dlouhodobě uskutečňuje svou vizi rozvoje školy ve spolupráci se školskou radou. Plánování i organizační zabezpečení chodu školy je funkční, k jeho flexibilitě významně přispívají komunikativní a sociální dovednosti ředitele, pravidelné porady a každodenní kooperace pedagogických pracovníků, jejich pravidelné hodnocení a sebehodnocení podle motivačních kritérií. Závěry a opatření ve *Vlastním hodnocení školy* vycházejí kromě jiného také z obsáhlého průzkumu mezi žáky, rodiči a učiteli.

Ze záznamů z jednání *pedagogické rady* není patrné, že jsou zde projednávány všechny zásadní dokumenty (*školní řád*) a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Ve *školním řádu* je nutno doplnit údaje týkající se práva a povinností zákonných zástupců žáků a v *pravidlech hodnocení* dopracovat oblast hodnocení žáků se SVP. *Školní matrika* je vedena v elektronické podobě systémem *Bakalář*. V ojedinělých případech v ní nejsou odpovídajícím způsobem doplněny veškeré údaje dané platnými právními předpisy (druh postižení, znevýhodnění apod.). Vnitřní kontrolní systém je kompetenčně rozdělen mezi ředitele a jeho zástupkyni. Vzhledem k nedůslednosti kontrolní činnosti a nižší míře hospitační činnosti došlo k opomenutí některých nedostatků v třídních knihách a v předávání informací rodičům prostřednictvím žákovských knížek. Patří sem nekonkrétní zápisy učiva, chybí hodnocení především výchovných předmětů a klasifikace v českém jazyce u žáků prvního i druhého stupně upřednostňuje jazykovou výchovu na úkor literární, komunikační a slohové. *ŠVP* není v souladu s *RVP*, protože probírané učivo o zlomcích je zařazeno již v osnovách 4. ročníku. Ostatní povinná dokumentace (knihy úrazů, rozvrh hodin, výroční zprávy, rozhodnutí o postupu mimořádně nadané žákyně do vyššího ročníku) je vedena v souladu s právními předpisy.

Škola obohacuje vzdělávací proces realizací účinné spolupráce s **partnery**. Spolupráce vychází především z iniciativy členů komise místní samosprávy, a to jak v rovině zájmové tak odborné. Do všech činností jsou prioritně zapojováni i rodiče v rámci aktivní a neformálně fungující školské rady a občanského sdružení. Přínosné jsou kontakty se specializovanými pedagogickými pracovišti, jinými veřejnými organizacemi a sponzory. Někteří učitelé spolupracují s odbornými institucemi, jsou autory učebnic. Svoji činnost veřejně prezentuje a pořádá Dny otevřených dveří. Při předávání informací rodičům škola preferuje osobní jednání. Veřejnost se zajímá o činnost školy, která se též významně podílí na společenském životě své městské části.

Personální podmínky vytvářejí z hlediska odborné kvalifikace vhodné předpoklady k naplňování vzdělávacího programu. Promyšleně budovaný pedagogický sbor má velmi příznivou věkovou strukturu, z celkového počtu je 5 učitelů pod věkovou hranicí 30 let. Tři z nich jsou začínající pedagogové, kteří mají své uvádějící učitele.

V oblastech DVPP, na něž vedení klade důraz, jsou proškolení všichni pedagogové. Prioritou bylo proškolení pedagogického sboru v používání informačního systému *Bakalář*, v práci s interaktivní tabulí, s metodickým portálem RVP a v *Prevenzi, diagnostice a vyšetřování školního šikanování*. Jednotlivci absolvovali studium koordinátorů RVP, managementu, koordinátorů environmentální výchovy, účastnili se semináře *Legislativa výchovného poradenství a standardní činnost výchovného poradce*. V hojně míře jsou zastoupeny kurzy činnostního učení pro jednotlivé předměty, kurzy pro keramickou dílnu i pobyty na letních školách. Také je podporováno DVPP v oblasti hudební. Značné rezervy však jsou ve vzdělávání pedagogů v oblasti péče o žáky se SVP.

Strategie k **utváření klíčových kompetencí žáků podle ŠVP** se učitelům převážně daří naplňovat. K jejich realizaci někteří volili pestré vyučovací formy a metody. K podpoře vzdělanosti přispívaly možnost uplatnění samostatnosti, zařazování projektů, příležitost k využití mezipředmětových souvislostí, prostor pro pěstování komunikativní a sociální gramotnosti, práce s chybou a ICT. Část učitelů nenaplňuje strategie vedoucí k účinné práci se žáky se

SVP.

Finanční zdroje školy v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu (dále SR), účelové neinvestiční dotace ze SR (rozvojové programy), provozní a účelové dotace zřizovatele, finanční prostředky z doplňkové činnosti a sponzorské dary. Prostředky získané z rozvojových programů (zejména v roce 2009) přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců. Vzhledem k tomu, že velkou část žáků tvoří cizinci, škola získává opakovaně finanční podporu ze SR na jejich integraci, kterou věnuje především na výuku českého jazyka. V rámci primární prevence se škola zapojila do programu *Řekni drogám ne!*.

Vedení školy se aktivně podílí na zajištění finančních prostředků z jiných zdrojů. Spolupracuje s občanským sdružením *Občané pro Prahu 13*, jehož prostřednictvím získává finance na podporu své činnosti. Zřizovatel dostatečně zajišťuje školu v oblasti provozních výdajů, v rámci účelových dotací posiluje prostředky na mzdy, financuje prevenci rizikového chování, vzdělávání žáků-cizinců a podílí se také na obnově investic. Finanční prostředky z doplňkové činnosti škola používá ke svému rozvoji.

Od roku 2008 došlo k několika rekonstrukcím a obnově materiálního vybavení. Proběhla výměna oken, zateplení budovy včetně nové fasády a vybudování nové kotelny s počítačově řízeným topným systémem, což spolu se změnou poskytovatele energie vyřešilo problém s vysokými výdaji v předchozích letech. Byla zrekonstruována sociální zařízení včetně nových sprch v tělocvičnách, víceúčelové hřiště, které je k dispozici také veřejnosti, a dobudována počítačová síť (nový pavilon pro I. stupeň). Vznikla nová žákovská a učitelská knihovna. V rámci materiální obnovy škola nakoupila nové i repasované počítače, server, tiskárny, kopírky, notebooky pro pedagogy, audiovizuální techniku, kompletní video střížnu, interaktivní tabuli s příslušenstvím a SW programy. Od zřizovatele škola obdržela darem interaktivní tabuli, LCD televizory do všech tříd včetně serveru pro televizní okruh, ke kterým dokoupila DVD přehrávače. Ve výuce využívá 5 interaktivních tabulí, vhodně obměnila a doplnila fond učebnic a učebních pomůcek, průběžně obnovuje nábytek a osvětlení do tříd. Pro větší bezpečnost žáků bylo rozšířeno zabezpečení budovy umístěním pohybových čidel do tělocvičny a nového pavilonu.

Celkové hodnocení školy

Činnost příspěvkové organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Ke kvalitativním změnám v pojetí vzdělávání a k rozvoji klíčových kompetencí žáků, a to zejména komunikativních, sociálních a k učení, přispívá zařazování činnostních metod a kooperativních forem výuky, dále pozornost věnovaná informační, přírodovědné a čtenářské gramotnosti. Ocenit je nutno systematickou práci s žáky-cizinci. Efektivitu vzdělávání je nutno podpořit častějším uplatněním vnitřní diferenciací i individualizací výuky a sebehodnocením i vzájemným hodnocením žáků. Průběžné sledování výsledků vzdělávání, externí testování a přehledné vyhodnocování vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňuje kvalitu výuky.

Poradenské služby mají rizika v práci se žáky se SVP v průběhu vzdělávání. Pro zohlednění jejich individuálních vzdělávacích potřeb při výuce je zapotřebí respektovat odborná doporučení poradenských zařízení a zohledňovat hodnocení zejména u žáků se SVP. Klima školy je vstřícné. Škola podporuje bezpečnost a zdravý vývoj žáků, úspěšně se daří předcházet sociálně patologickým jevům.

Ředitel splňuje předpoklady pro výkon řídicí funkce a účinně zabezpečuje fungování školy. Systém řízení je založen na efektivní spolupráci managementu a pedagogického sboru. Pro zvýšení aktivity jsou vypracována motivační kritéria hodnocení a sebehodnocení pedagogů. Personální podmínky poskytují velmi dobré předpoklady pro uskutečňování vymezených cílů vzdělávacích programů, do vzdělávání pedagogů je zapotřebí zařadit oblast práce se žáky se SVP. Partnerství se výrazně podílí na rozvoji školy. V oblasti financí jsou vytvořeny vhodné předpoklady pro realizaci ŠVP, účelně jsou obnovovány a rozvíjeny materiálně-technické podmínky. Ke zkvalitnění působení školy je nutno zintenzivnit kontrolní činnost a v dokumentaci školy odstranit tyto nedostatky:

- *ŠVP musí být v souladu s RVP podle § 5 odst. 1 školského zákona,*
- *třídní knihy musejí obsahovat průkazné údaje o průběhu vzdělávání podle § 28 odst. 1 písm. c) školského zákona*
- *ve školním řádu musejí být obsažena práva a povinnosti zákonných zástupců podle § 30 odst. 1 písm. a) a pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků podle § 14 písm. h) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání,*
- *ředitel školy musí projednat všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření s pedagogickou radou podle § 164 odst. 2 školského zákona,*
- *ve školní matrice nutno doplnit údaje podle § 28 odst. 2 písm. f) školského zákona,*
- *při vzdělávání žáků se SVP škola musí respektovat § 16 odst. 6 školského zákona,*
- *škola by měla respektovat § 18 školského zákona IVP,*
- *výchovná poradkyně i školní metodička prevence v písemných záznamech o rozsahu a obsahu svých činností musejí mít navržená a realizovaná opatření; tento požadavek je dán přílohou č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.*

V rámci pilotního šetření byla posuzována úroveň sociální gramotnosti žáků. Výsledky a závěry šetření budou zahrnuty v tematické zprávě ČŠI k dané problematice.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky nebo na e-podatelnu posta@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, které se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 14. června 2011

(razítko)

Mgr. Jana Turečková, školní inspektorka

Mgr. Jana Turečková v. r.

Mgr. Jana Pocová, školní inspektorka

Mgr. Jana Pocová v. r.

Mgr. Marie Poesová, školní inspektorka

Mgr. Marie Poesová v. r.

Ing. Amálie Nováková, přizvaná osoba

Ing. Amálie Nováková v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Ing. Ivana Černá v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 15. června 2011

(razítko)

PhDr. Petr Vodsloň, ředitel školy

PhDr. Petr Vodsloň, v. r.

Připomínky ředitele školy

Datum: --

Připomínky nebyly podány.